

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 285/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného spoločnosťou ADVOKA, s. r. o., Komárnická 36, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ľuboš Pejhovský, vo veci namietaného porušenia práva „na náhradu škody, spôsobenej verejnou mocou/slovenskou všeobecnou justíciou a právo aby sa jeho vec prerokovala v spravodlivom súdnom procese“ postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 235/2015 a jeho rozsudkom zo 6. apríla 2016 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 240/2016 a jeho rozsudkom z 30. mája 2018 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKČIA] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia práva „na náhradu škody, spôsobenej verejnou mocou/slovenskou všeobecnou justíciou a právo aby sa jeho vec prerokovala

v *spravodlivom súdnom procese*“ postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 235/2015 a jeho rozsudkom zo 6. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 240/2016 a jeho rozsudkom z 30. mája 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal proti žalovanej Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky zaplataenia sumy 17 333 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh sťažovateľa na podanie návrhu Súdnemu dvoru Európskej únie na začatie prejudiciálneho konania, rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Pri posúdení nárokov sťažovateľa okresný súd i krajský súd vychádzali z ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. a zdôraznili, že v zmysle označeného zákona zodpovednosť štátu za vznik škody v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniká po preukázaní troch podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorými sú: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody či nemajetkovej ujmy a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody či nemajetkovej ujmy. Existencia všetkých troch podmienok musí byť pritom v súdnom konaní bezpečne preukázaná a nepostačuje iba pravdepodobný záver o splnení niektorej z nich.

4. Sťažovateľom tvrdený nesprávny úradný postup, od ktorého odvíjal svoje nároky, bol v namietanom konaní nesporne preukázaný a spočíval v neprimeranej dĺžke konania, neodôvodnených priet'ahoch v súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 11/2003 o neplatnosť z'ávetu, účastníkom ktorého bol sťažovateľ. Priet'ahy v označenom konaní a v príčinnej súvislosti s nimi porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) boli vyslovené nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 499/2011-39 z 15. februára 2012.

5. Nárok žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku v sume 10 833 €, ktorý mu mal vzniknúť tým, že za 6,5 roka trvajúceho súdneho konania nemohol predmet dedičstva, sporný dom, prenajať, v príčinnej súvislosti s ustáleným nesprávnym úradným postupom nebol okresným súdom ani krajským súdom uznaný za dôvodný. Podľa okresného súdu aj krajského súdu sťažovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi nesprávnym postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 11/2003 a nim tvrdeným ušlým ziskom, teda že by z dôvodu nesprávneho úradného postupu súdu nedošlo k rozmnoženiu majetkových hodnôt sťažovateľa, hoci by sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí.

6. Rovnako ako nedôvodný bol okresným súdom aj krajským súdom vyhodnotený nárok sťažovateľa z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s ustáleným nesprávnym úradným postupom, ktorý si sťažovateľ uplatňoval v sume 6 500 €, t. j. po 1 000 € za každý rok trvania súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 11/2003. Okresný súd ani krajský súd si neosvojili tvrdenia sťažovateľa, že s odkazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavu, judikatúru Najvyššieho sudu Slovenskej republiky, súdov Českej republiky a ústavného súdu, že základné právo osoby poškodenej priet'ahmi v súdnom konaní na reparovanie tým vzniknutej nemajetkovej ujmy nemôže byť „redukované“ zákonnou úpravou zákona č. 514/2003 Z. z., a preto treba vychádzať „zo silnej, hoci vyvrátiteľnej domnienky, že neprimeraná dĺžka súdneho procesu znamená pre účastníka takéhoto sporu morálnu ujmu a v tomto ohľade sa nevyžadujú žiadne dôkazy zo strany žalobcu“. Naopak, okresný súd aj krajský súd dôvodili zamietnutie žaloby sťažovateľa v časti uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tým, že sťažovateľ v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. mal a neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu vzniku nemajetkovej ujmy, jeho rozsahu a primeranosti požadovanej náhrady.

7. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho práva „na náhradu škody, spôsobenej verejnou mocou/slovenskou všeobecnou justíciou a právo aby sa jeho vec prerokovala v spravodlivom súdnom procese“ postupom okresného súdu v prvostupňovom konaní a jeho rozsudkom a postupom krajského súdu v odvolacom konaní a jeho rozsudkom. Sťažovateľ vytýka konajúcim súdom nesprávne právne závery len v otázke posúdenia dôvodnosti ním uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy a v podstatnej časti svojej argumentácie uvádza:

«Krucialna protiústavnosť rozsudku KS Ba č. 2 Co 240/2016 z 30. 05. 2018 spočíva v konštatovaní, že :... zákon č. 514/2003 Z. z. ohľadom predpokladov pre priznanie nemajetkovej ujmy je postavený na inom princípe, z akého vychádza rozsudok Veľkého senátu ESĽP, Case Apicella v. Taliansko zo dňa 19. marca 2006 pod st. č. 64890/01...

Vnímajme v petraktovanom kontexte našej aféry čl. 36 ods. 3 v spojení s čl. 41 ods. 1 cit. Listiny. Právo na náhradu škody zo strany štátu za neprávny úradný postup nepatrí k tým, ktoré Listina enumeratívne radí k takým, ktorých sa možno domáhať iba v medziach národných zákonov, upravujúcich ustanovenia Listiny. Takto koncipovaná a Slovenskou republikou recipovaná Listina jednoznačne vylučuje „osekanie práv“ p. [REDAKOVANÉ] v danej afére = reduktívne aplikovanie ZoZVM. ...

Úvaha OS Ba III a KS Ba v našej veci, že ESĽP rozhoduje o satisfakciách mimo, alebo nad rámec vnútroštátnej úpravy zodpovednosti národnej justície a slovenské všeobecné súdnictvo musí postupovať podľa akosi „presnejšieho, prísnejšieho, užšie koncipovaného“ ZoZVM, je úplne chybná, vo svojich konzekvenciách vedie k protiústavnému rozhodovaniu...

Tu je teda ťažisko nami podávanej ústavnej sťažnosti...

Právo na náhradu škody spôsobenej... nesprávnym úradným postupom bolo povýšené na ústavné právo - nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 39/2000 z 24. 10. 2000. Žalovaná SR, ale aj oba - do kauzy p. [REDAKOVANÉ] - involvované slovenské všeobecné súdy (porušovatelia) sa mýlia, ak považujú zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len ZoZVM) za nástroj obmedzenia možných nárokov žalobcu.

Chyba v uvažovaní prvostupňového OS Ba III ako aj odvolacieho KS Ba spočíva v nedocenení toho, čo sa premietlo z čl. 36 odst. 3 Listiny do čl. 46 ods. 3 a ods. 4 Ústavy SR... Lapidárne vyjadrené:

prvá teoretická možnosť : ak by na Slovensku vôbec neexistoval zákon o zodpovednosti verejnej moci a dokonca i republiková ústava by v tejto otázke mlčala, nastupoval by spomenutý priamy účinok Slovenskom prijatej medzinárodnej zmluvy (cit. Listiny)...

Druhá teoretická možnosť: ak teda existuje slovenský ZoZVM, ale obsahoval by akýmkoľvek spôsobom vyjadrený „mechanizmus redukovania“ nárokov prietiahmi v súdnych procesoch poškodených subjektov, nolens volens by také právo = také jeho interpretovanie muselo byť z pozície súdnictva odmietnuté...»

8. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod č. 12 C 235/2015 a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod č. 2 Co 240/2016 porušili právo [REDAKOVANÉ] ... na náhradu škody, spôsobenej verejnou mocou/slovenskou všeobecnou justíciou a právo aby sa jeho vec prerokovala v spravodlivom súdnom procese.

2. Rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. 12 C 235/2015 z 06. 04. 2016 ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 2 Co 240/2016 z 30. 05. 2018 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Okresný súd Bratislava III a Krajský súd v Bratislave sú povinné uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ... trovy konania... na účet jeho právneho zástupcu ADVOKA, s.r.o...“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

12. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

13. V súlade s princípom subsidiarity právomoci ústavného súdu nie je v právomoci ústavného súdu realizovať prieskum sťažovateľom namietaného postupu a rozsudku okresného súdu, ktorých prieskum bol predmetom odvolacieho konania vedeného krajským súdom. Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

15. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

17. Vo vzťahu k záverom uvedeným v napadnutom rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ich ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by posudzované rozhodnutie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

18. Ústavný súd v celom rozsahu odkazuje na veľmi podrobne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý v podstatnej časti odôvodnenia uviedol:

„16. Podľa § 17 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v penia/och. ak nie je možné uspokojiť ju inak.

17. Základné právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle článku č. 46 odsek 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zabezpečenia právnej istoty podlieha (článok 46 odsek 4 v spojení s článkom 51 odsek 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklad) na jeho uplatnenie (III. ÚS 155/2011). Podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu upravuje zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon v ustanovení § 17 odsek 1 a 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy a to za súčasného splnenia dvoch podmienok: 1), že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a 2), že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napríklad formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a podobne...

Dôkazne bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosť účastníka konania za to, že ak v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, prejaví sa to v jeho procesnom neúspechu. Označenie rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvažuje opodstatnenosť svojho návrhu a ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky...

18. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vyplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demoštratívny výpočtom, stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť

s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo...

19. Odvolací súd poukazuje na to, že nečinnosť orgánu verejnej moci, či zbytočné prietahy v konaní nepochybne znamenajú samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezbavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinný a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Hoci aj v dôsledku neprimerane dlhotrvajúceho konania možno ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, je ale už predmetom ďalšieho dokazovania posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, hodnoverne v konaní preukázal...

20. Súd prvej inštancie tak vychádzal zo správneho právneho názoru, že nesprávny úradný postup nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazné nepodložené. Vo vzťahu k skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na

náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že podanej žalobe nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca, ktorý v tomto smere nenavrhol žiadne dokazovanie poukazovaním na to, že vznik takejto ujmy sa v prípade porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote prezumuje, náležite nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava III. V tejto súvislosti je správny aj záver súdu pnej inštancie, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať (aspoň v základnom rozsahu) skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu okresného súdu vznikla nemajetková ujma. na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Odvolací súd. vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, a rovnako Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012) poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy. ako i kritérii pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného.

21. Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, ktorý v odvolaní, s poukazom na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a ESLP tvrdí, že súdu v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej neprimeranou dĺžkou konania, neprináleží skúmať existenciu konkrétnych následkov takehoto nesprávneho postupu orgánov štátu a vyžadovať v tomto smere od žalobcu unesenie dôkazného bremena. Takáto argumentácia je totiž, ako už bolo uvedené, v rozpore s ustanovením § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý nepochybne vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch okrem existencie samotného nesprávneho úradného postupu podmieňuje i tým, že na poskytnutie primeraného zadosťučinenia nepostačuje konštatovanie porušenia práva a vzniknutú nemajetkovú ujmu nemožno reparaovať inak. Pokiaľ žalobca v tejto súvislosti argumentuje judikatúrou NS ČR aj zjednocujúcim stanoviskom NS ČR, č. Cpjn 206 2010 z 13.4.2011, odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava v Českej republike sa v tejto časti od právnej úprav v zákone Slovenskej republiky č. 514/2003 Z. z. podstatne líši, a preto je označené stanovisko pre účely preskúmvanej veci bez zásadného významu, a to i napriek tomu, že zjednocujúce stanovisko Cpjn 206/2010 v mnohých otázkach vychádza z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu. Konanie v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., pokiaľ ide o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, nemožno

stotožňovať čo do jeho účelu a cieľa s konaním pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a priznávaním odškodnenia v tomto konaní.

22. Zákon č. 514/2003 Z. z. ohľadom predpokladov pre priznanie nemajetkovej ujmy je postavený na inom princípe, z akého vychádza rozsudok Veľkého senátu EŠLP Case of Apicella v. Taliansko zo dňa 29. marca 2006 pod st.č. 64890/01, na ktorý sa žalobca odvoláva. Odvolací súd opäť poukazuje na ustanovenie § 17 zákona 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa pri žalobách o náhradu škody (nemajetkovej ujmy) voči štátu uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že morálna ujma, ktorá bola priznaná v citovanom rozsudku EŠLP za prierahy v konaní, je morálnou ujmu, ktorú môže bez realizácie dokazovania priznať buď vnútroštátny ústavný súd alebo Európsky súd pre ľudské práva, ktoré súdy sa vôbec nemusia zaoberať predpokladmi pre vznik nesprávneho úradného postupu (t. j. nesprávny úradný postup, škoda. resp. nemajetková ujma a kauzálny nexus). Na požadovanie a priznanie morálnej ujmy v konaniach pred týmito súdmi stačí vo všeobecnosti konštatovanie prierahov v súdnom konaní, pričom výšku morálnej ujmy nie je potrebné preukazovať. V takýchto prípadoch sa ohľadom výšky morálnej ujmy dokazovanie nevykonáva, nakoľko táto sa priznáva automaticky v závislosti od prierahov v konaní, a takúto kompetenciu má u nás Ústavný súd SR a v rámci Európskej únie iba Európsky súd pre ľudské práva, ktorí pri rozhodovaní postupujú podľa noriem verejného práva. Iná situácia nastáva pri aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z., čiže pri preukazovaní nároku na nemajetkovú ujmu, nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy nastupuje až v prípade, ak konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením. Následne sa

nemajetková ujma určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného a jeho doterajší život, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy sa posudzuje vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj vzhľadom na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote, prípadne v spoločenskom uplatnení a to podľa noriem súkromného práva.

23. Z vyššie uvedených dôvodov nepovažoval odvolací súd za potrebné pre rozhodnutie v danej veci zodpovedanie otázky nastolenej žalobcom, či je v justičnej praxi Slovenskej republiky prípustné, aby všeobecné súdy v podmienkach platného znenia zákona o zodpovednosti za škody pri výkone verejnej moci a Civilného sporového poriadku eliminovali judikatúru ESLP, konkrétne Judikát ESLP Angelina Apicella proti Taliansku /Aplikation no. 64890/01 o silnej, hoci vyvrátiteľnej domnienke, že neprimeraná dĺžka súdneho procesu znamená pre účastníka morálnu ujmu a že v tomto ohľade sa nevyžadujú žiadne dôkazy a preto návrhu žalobcu na predloženie prejudiciálnej otázky nevyhovel. ... Obsah otázky nastolenej žalobcom podľa názoru odvolacieho sudu nespĺňa podmienku predloženia otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, vyjadrenú v článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorou je potreba výkladu komunitárneho práva a aktov inštitúcií, orgánov alebo agentúr Únie. Právny základ danej veci spočíva v aplikácii vnútroštátneho práva.

24. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednáwanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správny m skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil...“

19. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv rozsudkom krajského súdu, odmietol jeho sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018